

Demokrasinin Meydanı - Başbakan'ın Sokağı

CENGİZ ÇANDAR

Politika / 12/06/2013

Tayyip Erdoğan'ın son dönem performansı, dış dünyada ona en çok destek vermiş olan insanları da kaybetmesine yol açıyor. Tayyip Erdoğan'ı dün dinlerken bir hesapladım; 10 gün içinde 15 ya da 16 kez (17 de olabilir) dinlemişim. 10 gün yani 31 Mayıs-1 Haziran'daki gelişmelerden itibaren. İlk konuşması İstanbul'da 1 Haziran günü öğleden sonra TİM'de idi. Gezi Parkı'nda polisin sabah baskınına savunmuş, "orantısız kuvvet kullanılması" iddialarını soruşturacağını söylemiş ve polisin elbette ki Gezi Parkı'nda bulunacağını açıklamıştı.

O konuşmasından bir buçuk saat kadar sonra, polis, aniden Taksim'i ve çevresini boşalttı. Gelişmeler bambaşka bir evreye girdi. Boşaltma emrinin Tayyip Erdoğan'dan gelmiş olabileceğini kimse düşünmedi. Bildiğim kadarıyla, o emri o vermedi.

Polisin Taksim'i terk etmesinden sonra birkaç kez daha konuştu Başbakan. En kötü iz bırakanı, "yangına benzin döken" cinsinden olanı pazar günü akşamüstü bir televizyon kanalına verdiği mülakat oldu. Ertesi gün Kuzey Afrika seyahatine çıkarken "Yüzde 50"yi evlerinde zor tuttuğunu" söyleyip, bir Başbakan'ın asla söylememesi gereken bir "tehdit"i arkasında bırakıp, ülkeden ayrıldı.

Geçen hafta pazartesi gününden cuma sabahının ilk saatlerinde Türkiye'ye dönene dek, ülke bir nebze rahatladı. Cumhurbaşkanı Abdullah Gül ile Başbakan Vekili Bülent Arınç, "kriz"e ilişkin olarak ön alınca ve Başbakan'ın sesi işitilmeyince, "çözüm umutları" canlanır gibi oldu.

Recep Tayyip Erdoğan, Tunus'tan İstanbul'a dönüşüne birkaç saat kala, ağzını bir açtı; borsa tepetaklak oldu, dolar ve euro yükseldi. Ve, bir döndü pir döndü. İstanbul Atatürk Havaalanı'na, Ak Parti İstanbul İl Teşkilatı'nın lojistik desteğiyle gece yarısı yığılan ve "Yol Ver Gidelim, Taksim'i Ezelim", "Ya Allah Bismillah, Allahu Ekber" tezahüratlarıyla kendisini selamlayan "evde tutmakta zorlandığı yüzde 50"nin temsilcileri önünde coştı. Birkaç saat sonra, sabaha karşı, evinin önünde konuşanlara da gaz verdi. Cuma öğleden sonra AB temsilcileri önünde onları şaşırtan bir üçüncü konuşmayı 24 saatin içindeki dördüncü konuşma olarak sığdırdı.

En görkemli gösterisi ise pazar günü Mersin-Adana hattında ve daha da önemlisi Ankara Esenboğa Havaalanı ile 25-30 kilometre uzaklıkta şehrin girişindeki Akköprü arasında yaptığı konuşmalardı. Coşkulu topluluklar önünde, Mersin ve Adana'da birer, Ankara'da dört konuşma birden yaptı. Hepsini tüm ana televizyon kanalları canlı yayımladı. Bir günde Tayyip Erdoğan'ı 6 kez dinlemiş oldum/olduk. Bir de dün grup toplantısında konuştu.

Konuşmalarının tümünün içeriği aynı, öfke dozu ise yerine göre ayarlanıyor. Akıllı başında herhangi bir insanın Başbakan'ı dinlerken ne hissedebileceğine ilişkin, en doğru değerlendirmeyi önceki gün T24'e konuşan ve inançlı, dindar bir kadın yazarın, Hidayet Şefkatli Tuksal'ın "Erdoğan'ın günde üç seferi bulan konuşmalarına tanık olduğunuzda ne hissediyorsunuz?" sorusuna verdiği cevapta okudum. Şöyle diyordu:

"Barış öncesi milliyetçi jargon yükselince Başbakan'ı hiç dinleyemedim. Barış süreci başladıktan sonra umutlandım ve dinleyebilir hale geldim. Başbakan'ın herkese sürekli laf yetiştiren adam görüntüsü, ağırlığıyla da çelişiyor. Sürekli bağırان çağırان bir adama dönüştü..."

Tayyip Erdoğan'ın son dönem performansı, dış dünyada ona en çok destek vermiş olan insanları da kaybetmesine yol açıyor. T24, İsrail'i en fazla rahatsız eden ve Tayyip Erdoğan'ı hep desteklemiş iki çok önemli tarihçiye, Prof. Avi Shlaim'a ve İlan Papp'e Başbakan'ın "süreçteki tavrını ve olayların başta Filistin olmak üzere Arap dünyasındaki olası yansımaları"nı soruyor.

Shlaim'in cevabı: "Tayyip Erdoğan, 2008-2009 Gazze Savaşı sonrası İsrail'e karşı takındığı net tutum sebebiyle sadece Filistin'de değil, tüm Arap dünyasında, Filistinlilerin özgürlük, demokrasi ve adalet taleplerini dile getirmesiyle büyük popülerlik kazanmıştı. Bugün, kendi ülkesinde barışçıl gösterileri acımasızca bastırması Erdoğan'ın samimiyeti konusunda büyük şüpheler uyandırmakta ve çifte standart suçlamalarını haklı kılmaktadır. Bu tavır, Erdoğan'ın adını sadece Arap dünyasında değil, tüm dünyada lekeleyecektir... Şu an Erdoğan'ın eski, otoriter Arap diktatörlerinden hiçbir farkı kalmamıştır. Bunun sonucunun da bölgede ve tüm dünyada kendisi ile ilgili oluşacak hayal kırıklığı olması kaçınılmazdır."

İlan Papp'e ise, Tayyip Erdoğan'ın Filistin halkına verdiği desteğin "elbette takdir edileceğini" ifade ettikten sonra, "Ancak, bu, Erdoğan ve hükümetinin Türkiye'de insan haklarına aykırı davrandıklarında şiddetle eleştirmeleri gerektiği gerçeğini ortadan kaldırmamaktadır. Filistin'deki zulme son vermek için tüm dünyanın desteğini kazanmaya çalışan bizler, dünyanın hiçbir yerinde zorbalığın yanında olamayız. Türkiye'deki vaziyeti nasıl değiştirebileceğiniz konusunda size akıl verecek konumda

değilim ama hayatını, tüm zamanını ve enerjisini Filistin halkının maruz kaldığı 100 yılı aşan baskının sona ermesine adanmış biri olarak, benzer bir zulme uğrayan kim olursa olsun yanında olacağımı söylemek isterim” diye konuşmuş.

Bu isimlere ve söylediklerine kulak verin derim. Kalkıp, Gezi Parkı eylemlerini, “Ergenekon, CHP, dış güçler ve faiz lobisi” gibi ipe sapa gelmez düşmanlar icat ederek izah ederseniz, olan-biteni “uluslararası komplo”ya bağlarsanız ve buna karşı koymak gerekçesiyle devlet gücünün yanı sıra “evde tutmakta zorlandığınız yüzde 50”yi de sokaklara döküp, Türkiye’nin içinde sizi eleştirenleri, size “doğru yola” çağırın belki sindirebilirsiniz ama dünyadaki karizmanızı da çizdirirsiniz.

Son günlerin en önemli değerlendirmelerinden birini de, Prof. Nilüfer Göle sundu. “Meydan ve sokak” ayrımı yaparak. Nilüfer Göle, Başbakan’ın Kuzey Afrika gezisinden döndükten sonra “meydan demokrasisi”nden değil “sokaktan yana” ağırlık koyduğunu belirtti.

Nilüfer Göle, Gezi Parkı’nı “Meydan hareketi” olarak niteleyerek, bunun niçin “demokratik” olduğunu anlatıyor. Ardından “Bireysel özgürlükleri daraltan bir kamu düzeni, orantısız güç kullanan güvenlik anlayışı da demokrasiye uymaz. ‘Gezi Meydan Hareketi’ kamusal alanın nefes almasını sağladı, demokrasiyi zenginleştirdi” diyor. Ekliyor: “Sokak hareketini tek tip kalabalıklar, çoğunluklar oluşturur. Meydan hareketini oluşturanlar ise aktif azınlıklardır.”

Tayyip Erdoğan “sokağı” harekete geçirmeyi politika olarak seçti. Hafta sonu yapılacak Ankara ve İstanbul mitingleri, bu politikanın zirve noktası olacak.

Bu arada, Başbakan bugün isimlerin nasıl belirlendiğini bildiğimiz ve doğru olmayan bir yöntemle oluşturulan kişileri içeren bir heyetle görüşecek. Gezi Parkı konusunu görüşecek. Bu görüşmeye bir gün kala polis Taksim’e girdi.

Başbakan’ın bugün “Gezi Parkı temsilcileri” ile görüşmesinin olumlu sonuçlarından, izlediği politikaya bakarak, ne yazık ki, çok umutlu değilim. Yanılmayı çok isterim. Bana öyle geliyor ki, Tayyip Erdoğan, bugün Gezi Parkı temsilcileri olduğu iddia edilen (aralarında Gezi’ye hiç ayak basmayanların bulunduğu) heyeti de kabul ettikten; yani “Daha ne yapayım; günah benden gitti” diyebilecek duruma geldikten sonra, Taksim’e nasıl girildiyse, Gezi Parkı’na da öyle girilmesi ihtimali yabana atılır cinsten değildir.

Bize gelince, özgürlüklerden ve demokrasiden yana durmaya devam edeceğiz. Bir zamanlar, Tayyip Erdoğan’a tam da bu nedenle destek olmuştuk...